

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

21. mai 2015(*)

Eelotsusetaotlus – Kapitali vaba liikumine – Erand – Kapitali liikumine seoses finantsteenuste osutamisega – Siseriiklikud õigusnormid, milles on ette nähtud sellise kapitalitulu kindlasummaline maksustamine, mis on saadud välisriigi investeerimisfondide osakutelt – Mustad fondid

Kohtuasjas C-560/13,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Bundesfinanzhofi (Saksamaa) 6. augusti 2013. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 30. oktoobril 2013, menetluses

Finanzamt Ulm

versus

Ingeborg Wagner-Raith,

menetluses osales

Bundesministerium der Finanzen,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja president A. Tizzano, kohtunikud S. Rodin, E. Levits (ettekandja), M. Berger ja F. Biltgen,

kohtujurist: P. Mengozzi,

kohtusekretär: ametnik K. Malacek,

arvestades kirjalikus menetluses ja 20. novembri 2014. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- I. Wagner-Raith, esindaja: *Rechtsanwalt* U. Ziegler,
- Saksamaa valitsus, esindajad: T. Henze, A. Wiedmann ja K. Petersen,
- Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* P. Gentili,
- Ühendkuningriigi valitsus, esindaja: S. Brighthouse, keda abistas *barrister* K. Bacon,
- Euroopa Komisjon, esindajad: T. Scharf, A. Cordewener ja W. Roels,

olles 18. detsembri 2014. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab ELTL artikli 64 lõike 1 tõlgendamist.

2 Taotlus on esitatud Maria Schweieri pärija I. Wagner-Raithi ja Finanzamt Ulmi (Ulmi maksuamet) vahelises kohtuvaidluses sellise kapitalitulu maksustamise üle, mis on saadud Kaimanisaartel (Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi ülemereterritoorium) asuvate investeerimisfondide osakutelt.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

3 Nõukogu 24. juuni 1988. aasta direktiivi 88/361/EMÜ asutamislepingu artikli 67 [mis Amsterdami lepinguga tunnistati kehtetuks] rakendamise kohta (EÜT L 178, lk 5; ELT eriväljaanne 10/01, lk 10) artikli 1 lõikes 1 on sätestatud, et „[i]lma et see piiraks järgnevate sätete kohaldamist, peavad liikmesriigid kaotama liikmesriikide residentide vahelise kapitali liikumise piirangud. Käesoleva direktiivi kohaldamise hõlbustamiseks liigitatakse kapitali liikumine vastavalt I lisas esitatud nomenklatuurile”.

4 Direktiivi 88/361 I lisas loetletud kapitali liikumise liikide hulgas on I rubriigis „Otseinvesteeringud” nimetatud osalemist uutes või olemasolevates ettevõtjates püsivate majandussidemete loomiseks või säilitamiseks.

5 Lisa IV rubriigi „Tehingud ühisinvesteeringu ettevõtjate osakutega” A osa, mis käsitleb „[t]ehingu[i]d ühisinvesteeringu ettevõtjate osakutega”, hõlmab muu hulgas börsil kaubeldavate välisväärtpaberite omandamist residentide poolt ja selliste välisväärtpaberite omandamist residentide poolt, millega börsil ei kaubelda.

6 Lisas sisalduvates „selgitavates märkustes” on täpsustatud järgmist:

„Käesolevas nomenklatuuris ja direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid.

Otseinvesteeringud

Füüsiliste isikute või äri?, tööstus? ja finantsettevõtjate investeeringud, mille eesmärk on luua või säilitada püsivad ja otsesed sidemed kapitali paigutava isiku ja sellise ettevõtja või ettevõtte vahel, kelle käsutusse kapital antakse majandustegevuseks. Seepärast tuleb kõnealust mõistet käsitleda kõige laiemas tähenduses.

[...]

Nomenklatuuri I jao punktis 2 nimetatud aktsiaseltsi staatusega ettevõtja puhul on otseinvesteeringute kujul osalemisega tegemist juhul, kui füüsilisele isikule või teisele ettevõtjale või omanikule kuuluv aktsiapakk võimaldab aktsionäril kooskõlas aktsiaseltsi käsitlevate siseriiklike õigusaktidega või muudel alustel tõhusalt osaleda äriühingu juhtimises või selle kontrollimisel.

[...]”

Saksa õigus

7 28. juuli 1969. aasta seaduse välisriigi investeerimisfondide osakute müügi ja välisriigi investeerimisfondide osakutelt saadud tulu maksustamise kohta (Gesetz über den Vertrieb ausländischer Investmentanteile und über die Besteuerung der Erträge aus ausländischen

Investmentanteilen) (BGBl. 1969 I, lk 986) 1. jaanuarist 2002 kuni 31. detsembrini 2003 kehtinud redaktsiooni (edaspidi „AusInvestmG”) § 17 oli välisriigi investeerimisfondide osakutelt saadud tulu maksustamise kohta ette nähtud:

„(1) Välisriigi investeerimisfondide osakutelt saadud dividend [...] kuulub kapitalitulu hulka tulumaksuseaduse § 20 lõike 1 punkti 1 tähenduses [...]

[...]

(3) Lõikeid 1–2a kohaldatakse üksnes juhul, kui

1. a) välisriigi investeerimisühing on ametiasutustele teatanud oma kavatsusest turustada välisriigi investeerimisfondide osakuid käesoleva seaduse kohaldamisalas avaliku pakkumise või avaliku reklaamimise teel või muul sarnasel viisil [...] või

b) välisriigi investeerimisfondide osakuid, mis on viidud ametlikuks kauplemiseks Saksa börsile või millega kaubeldakse reguleeritud turul – välja arvatud börsi poolt ettekirjutatud teabe avaldamine –, ei turustata avaliku pakkumise või avaliku reklaamimise kaudu ega muul sarnasel viisil (§ 1 lõige 2), ning kui välisriigi investeerimisühing on määranud esindaja, kelle elu? või asukoht on käesoleva seaduse kohaldamisalas ja kes võib ühingut esindada maksuhalduri ees ja maksukohtutes, ning

2. välisriigi investeerimisühing teeb välisriigi investeerimisfondi osakute omanikele iga dividendi maksmisel [...] saksa keeles teatavaks [iga osaku kohta makstava dividendi suuruse ja selles sisalduvad teatud summad]

[...]

ja taotluse korral tõendab esitatud andmete õigsust.”

8 AusInvestmG § 18 ajavahemikus 30. detsembrist 1993 kuni 31. detsembrini 2000 kehtinud redaktsioonis oli sätestatud:

„(1) Kui § 17 tingimused ei ole täidetud, kuulub välisriigi investeerimisfondide osakutelt makstav dividend [...] kapitalitulu hulka tulumaksuseaduse § 20 lõike 1 punkti 1 tähenduses [...].

(2) Lõikes 1 nimetatud maksustatavate summade kohta esitatakse tõendid. Tõenditena esitatavad dokumendid koostatakse saksa keeles või lisatakse neile saksakeelne tõlge. Välisriigi investeerimisühing määrab esindaja, kelle elu? või asukoht on käesoleva seaduse kohaldamisalas ja kes võib ühingut esindada maksuhalduri ees ja maksukohtutes.

(3) Kui nõuetekohast tõendit ei esitata või kui esindajat ei määrata, võetakse välisriigi investeerimisfondide osakutelt saadud dividendi maksustamisel aluseks 90% kalendriaasta esimese kindlaksmääratud tagasivõtmishinna ja kalendriaasta viimase kindlaksmääratud tagasivõtmishinna vahest, vähemalt aga 10% kalendriaasta viimasest kindlaksmääratud tagasivõtmishinnast. [...]”

9 Investeerimisühingute seaduse (Gesetz über Kapitalanlagegesellschaften) redaktsioonis, mis kehtis Saksamaa investeerimisfondide suhtes põhikohtuasjas käsitletaval ajal, oli sisuliselt ette nähtud, et osakute omanike tulu maksustatakse „lähbipaistvuse põhimõtte” kohaselt ehk nii, nagu omanikud oleksid ise otseselt saanud tulu osakutelt kollektiivses portfellis.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

10 M. Schweieril oli aastatel 1997–2003 LGT Bank AG?s (edaspidi „LGT”) Liechtensteinis väärtpaberikonto, millel olid eelkõige Kaimanisaartel asuvate investeerimisfondide osakud. Neid investeerimisfonde, mis ei vastanud AuslInvestmG § 17 lõikes 3 ette nähtud teabe avalikustamise, tegevusloa taotlemise ja tõendite esitamise nõuetele ning mis ei olnud AuslInvestmG artikli 18 lõike 2 kolmanda lause alusel esindajat nimetanud, käsitati seetõttu Saksamaal nn mustade fondidena, kelle suhtes võis kohaldada AuslInvestmG § 18 lõiget 3.

11 M. Schweier teatas 2008. aastal Finanzamt Ulmle (maksuhaldur, Saksamaa) esimest korda, et ta oli kõnealustel aastatel saanud kapitalitulu LGT?s väärtpaberikontol hoitavatelt osakutelt. Parandatud maksudeklaratsioonide esitamisega deklareeris ta selle tulu maksuhaldurile, olles tulu summa arvutanud dokumentide põhjal, mis LGT oli talle esitanud, ning seejärel määras ta AuslInvestmG § 18 lõike 3 alusel kindlaks kindla summa iga kõnealuse maksustamisaasta kohta.

12 Maksuhaldur muutis M. Schweieri maksuteateid nende maksustamisaastate kohta ja määras kõnealustelt osakutelt saadud kapitalitulu suuruseks 44 970,69 eurot 1997. aastal, 63 779,07 eurot 1998. aastal, 106 826,16 eurot 1999. aastal, 94 999,24 eurot 2000. aastal, 96 055,10 eurot 2001. aastal, 100 157,99 eurot 2002. aastal ja 116 823,07 eurot 2003. aastal ehk kokku 623 611,32 eurot.

13 M. Schweier esitas täiendavate maksusummade peale vaide, väites, et AuslInvestmG § 18 lõikes 3 ette nähtud kindlasummaline maksustamine on vastuolus kapitali vaba liikumise põhimõttega. Tema hinnangul võivad täiendavad maksusummad põhineda üksnes tegelikul tulul, mille suurus tuleb kindlaks teha hindamise teel. M. Schweier palus oma kapitalitulu maksustamisel lähtuda AuslInvestmG § 18 lõikest 1 ja esitas maksuhaldurile selleks vajalikud dokumendid ja arvutused.

14 Kuna Finanzamt Ulm jättis vaide rahuldamata, esitas M. Schweier kaebuse Finanzgericht Baden-Württembergile (Baden-Württembergi maksukohus, Saksamaa). Kohus rahuldas 27. veebruari 2012. aasta otsusega kaebuse suuremas osas, asudes seisukohale, et AuslInvestmG § 18 lõige 3 rikub kapitali vaba liikumise põhimõtet, ning leidis sellest tulenevalt, et kapitalitulu, mida M. Schweier oli osakutelt kõnealustel maksustamisaastatel tegelikult saanud, oli väiksem kui AuslInvestmG § 18 lõike 3 kohaselt kindlaks määratud summa ja moodustas kokku 260 872,97 eurot. Finanzamt Ulm esitas selle otsuse peale Bundesfinanzhofile (kõrgeim maksukohus) kassatsioonkaebuse.

15 Kassatsioonkaebuses väidab Finanzamt Ulm, et AuslInvestmG § 18 lõige 3 kuulub ELTL artikli 64 lõikes 1 ette nähtud *standstill*-tingimuse kohaldamisalasse, mistõttu peab see olema põhikohtuasjas kohaldatav. Nimelt esiteks, kuna investeerimisfondi tegevus on lahutamatu seotud fondi osakuid omavate investorite maksustamisega, on AuslInvestmG § 18 lõikes 3 silmas peetud mitte ainult investoreid, vaid ka investeerimisfonde endid, seega puudutab see sätte finantsteenuste osutamist ELTL artikli 64 lõike 1 tähenduses. Teiseks on investeerimisfondi osak otseinvesteering.

16 Eelotsusetaotluse esitanud kohus on seisukohal, et AuslInvestmG § 18 lõikes 3 ette nähtud kindlasummaline maksustamine võib pärssida Saksa investorite tahet investeerida fondidesse, mis ei vasta AuslInvestmG §-s 17 ja § 18 lõikes 1 ette nähtud nõuetele, kuna kindlasummaline maksustamine toob üldiselt kaasa suurema maksu kui investorite puhul, kellele kuuluvad residendist investeerimisfondi osakud ja kes ei esita nendelt saadava tulu kohta tõendeid. Lisandub veel nn musta fondi osakute omaniku võimatus tõendada tegelikult saadud tulu suurust ja seeläbi kindlasummalisest maksustamisest pääseda, samas kui investeerimisühingute seaduses ei ole ette nähtud sedalaadi kindlasummalist maksustamist residendist fondi

investeermise korral.

17 Eelotsusetaotluse esitanud kohus täpsustab, et AuslInvestmG § 18 lõikes 3 sisalduv õigusnorm, mida Finanzamt Ulm kõnealuse perioodi osas M. Schweieri suhtes kohaldas, oli põhiosas olemas juba 31. detsembril 1993. Eelotsusetaotluse esitanud kohus lisab, et investeerimisfonde, mille osakuid M. Schweier omas, tuleb pidada pärinevaks kolmandast riigist, kuna need fondid olid asutatud Kaimanisaartel kehtivate tegevusloa andmist ja järelevalvet reguleerivate õigusnormide alusel ning investeerimisfondide fondivalitsejate asukoht oli samuti seal.

18 Eelotsusetaotluse esitanud kohus kahtleb siiski, kas ELTL artikli 64 lõike 1 esemelise kohaldamisalaga seotud tingimused on täidetud ja kas AuslInvestmG § 18 lõige 3 puudutab finantsteenuste osutamist või otseinvesteeringuid.

19 Neil asjaoludel otsustas Bundesfinanzhof menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas siseriiklikud õigusnormid (käesoleval juhul AuslInvestmG § 18 lõige 3), mille kohaselt maksustatakse välisriigi investeerimisfondides osakuid omandanud Saksamaa residentide puhul teatavatel tingimustel lisaks saadud tulu väljamaksetele ka fiktiivsed tulud summas, mis moodustab 90% aasta esimese tagasivõtmishinna ja viimase tagasivõtmishinna vahest, kuid vähemalt 10% viimasest tagasivõtmishinnast (või börsi? või turuväärtusest), on kolmandate riikide investeerimisfondide osakute omandamise korral [ELTL] artiklis [63] sätestatud kapitali vaba liikumise põhimõttega vastuolus seetõttu, et alates 31. detsembrist 1993 sisuliselt muutumatuna püsinud õigusnorm on seotud finantsteenuste osutamisega [ELTL] artikli [64] lõikega 1 kehtestatud *standstill*-tingimuse tähenduses?

Kui vastus esimesele küsimusele ei ole jaatav:

2. Kas sellise investeerimisfondi osak, mille asukoht on kolmandas riigis, on alati otseinvesteering [ELTL] artikli [64] lõike 1 tähenduses või sõltub vastus sellele küsimusele sellest, kas osak annab investorile investeerimisfondi asukohariigi siseriiklike õigusnormide alusel või muudel alustel võimaluse osaleda tõhusalt investeerimisfondi juhtimises või kontrollimises?”

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

20 Esimese küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas ELTL artiklit 64 tuleb tõlgendada nii, et sellised siseriiklikud õigusnormid, mis on kõne all põhikohtuasjas ja milles on ette nähtud mitteresidendist investeerimisfondi osakute omanike tulu kindlasummaline maksustamine, kui investeerimisfond ei ole täitnud seadusest tulenevaid teatud kohustusi, kujutavad endast meetet, mis puudutab kapitali liikumist seoses finantsteenuste osutamisega selle artikli tähenduses.

21 Sellega seoses tuleb märkida, et ELTL artikli 64 lõige 1 sisaldab ammendavat loetelu kapitali liikumise liikidest, mille suhtes võib jätta ELTL artikli 63 lõike 1 kohaldamata, ja seda sätet tuleb kui erandit kapitali vaba liikumise aluspõhimõttest tõlgendada kitsalt (vt kohtuotsus *Welte*, C-181/12, EU:C:2013:662, punkt 29).

22 Seega tuleb kindlaks teha, kas põhikohtuasjas käsitletavad õigusnormid puudutavad kapitali liikumist, ning kui puudutavad, siis kas kapitali liikumine toimub seoses finantsteenuste osutamisega.

23 Kuna EL toimimise lepingus ei ole mõistet „kapitali liikumine” määratletud, on Euroopa Kohus direktiivi 88/361 I lisas olevale nomenklatuurile omistanud soovitusliku tähenduse, arvestades asjaolu, et lisa sissejuhatuse kohaselt ei ole selles sisalduv loetelu ammendav (vt selle kohta eelkõige kohtuotsused van Hiltten-van der Heijden, C-513/03, EU:C:2006:131, punkt 39; Missionswerk Werner Heukelbach, C-25/10, EU:C:2011:65, punkt 15, ja Welte, C-181/12, EU:C:2013:662, punkt 20).

24 Börsil kaubeldavate välisväärtpaberite omandamine residentide poolt ja selliste välisväärtpaberite omandamine residentide poolt, millega börsil ei kaubelda, kuuluvad kapitali liikumise liikide hulka, mida on nimetatud direktiivi 88/361 I lisa IV rubriigi „Tehingud ühisinvesteeringisettevõtjate osakutega” A osas, mis käsitleb „[t]ehingu[i]d ühisinvesteeringisettevõtjate osakutega”.

25 Kuigi ühisinvesteeringisettevõtjalt dividendi saamist ei ole nomenklatuuris sõnaselgelt nimetatud „kapitali liikumisena”, võib seda seostada börsil kaubeldavate välisväärtpaberite omandamisega residentide poolt või selliste välisväärtpaberite omandamisega residentide poolt, millega börsil ei kaubelda, mistõttu on see kapitali liikumisega lahutamatu seotud (vt selle kohta kohtuotsus Verkooijen, C-35/98, EU:C:2000:294, punkt 29).

26 Sellised siseriiklikud õigusnormid, mis on kõne all põhikohtuasjas ja mis reguleerivad ühisinvesteeringisettevõtjate osakuid omavate investorite tulu maksustamist, nähes ette erineva maksustamiskorra olenevalt sellest, kas mitteresidendist investeerimisfond järgib AuslInvestmG § 17 lõikest 3 ja § 18 lõikest 2 tulenevaid nõudeid, on järelikult käsitletavad meetmena, mis puudutab kapitali liikumist nomenklatuuri tähenduses.

27 Seega tuleb kindlaks teha, kas kapitali liikumine, mida käsitlevad niisugused õigusnormid, nagu on kõne all põhikohtuasjas, on seotud finantsteenuste osutamisega ELTL artikli 64 lõike 1 tähenduses.

28 Esiteks tuleb analüüsida eelotsusetaotluse esitanud kohtu ja Euroopa Komisjoni seisukohta, et ainult meetmed, mis on otseselt suunatud finantsteenuste osutajatele kui sellistele ning mis reguleerivad nende finantstehingute tegemist ja kontrollimist ning neile tegevusloa andmist või nende likvideerimist, võivad kuuluda ELTL artikli 64 lõike 1 kohaldamisalasse, millesse ei kuulu aga investorite maksustamist reguleerivad õigusnormid.

29 Sellega seoses on sobilik kõigepealt meelde tuletada piiri teenuste osutamise vabadust ja kapitali vaba liikumist reguleerivate aluslepingu sätete vahel.

30 Euroopa Kohus on juba leidnud, et ELTL artiklite 56 ja 63 sõnastusest ning nende asukohast aluslepingu IV jaotise kahes erinevas peatükis tuleneb, et kuigi kõnealused sätted on omavahel tihedalt seotud, reguleerivad need erinevaid olukordi ning kummalgi on eraldi kohaldamisala (vt selle kohta kohtuotsus Fidium Finanz, C-452/04, EU:C:2006:631, punkt 28).

31 Kindlalt väljakujunenud kohtupraktikast ilmneb, et selleks, et teha kindlaks, kas siseriiklikud õigusnormid kuuluvad aluslepinguga tagatud ühe või teise põhivabaduse kohaldamisalasse, tuleb arvesse võtta kõnealuste õigusnormide eset (vt selle kohta kohtuotsused Holböck, C-157/05, EU:C:2007:297, punkt 22 ja seal viidatud kohtupraktika; Dijkman ja Dijkman-Lavaleije, C-233/09, EU:C:2010:397, punkt 26, ning Test Claimants in the FII Group Litigation, C-35/11,

EU:C:2012:707, punkt 90).

32 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 67 sisuliselt märkis, kuuluvad siseriiklikud õigusnormid, mille ese on peamiselt finantsteenuste osutamine, aluslepingu teenuste osutamise vabadust käsitlevate sätete kohaldamisalasse, isegi kui need võivad kaasa tuua kapitali liikumise või olla seotud kapitali liikumisega.

33 Euroopa Kohus on nimelt juba leidnud, et siseriiklik kord, mille alusel liikmesriik nõuab eelnevat tegevusluba, kui majandustegevuse raames krediidi andmisega tegeleb liikmesriigi territooriumil äriühing, kelle asukoht on kolmandas riigis, ja mis seega takistab sellise äriühingu pääsemist finantsturule, mõjutab valdavalt teenuste osutamise vabaduse teostamist ELTL artikli 56 ja sellele järgnevate artiklite tähenduses (kohtuotsus Fidium Finanz, C?452/04, EU:C:2006:631, punktid 49 ja 50).

34 Seevastu kuuluvad ELTL artikli 64 lõike 1 kohaldamisalasse siseriiklikud meetmed, mille ese vähemalt peamiselt on kapitali liikumine.

35 Neil asjaoludel tähendaks see, kui selleks, et meetmed kuuluksid ELTL artikli 64 lõike 1 kohaldamisalasse, oleks nõutav, et need oleksid otseselt suunatud finantsteenuste osutajatele kui sellistele ja reguleeriks nende finantstehingute tegemist ja kontrollimist ning neile tegevusloa andmist või nende likvideerimist, et seataks kahtluse alla piir teenuste osutamise vabadust ja kapitali vaba liikumist reguleerivate aluslepingu sätete vahel.

36 Tõlgendust, mille kohaselt ELTL artikli 64 lõike 1 esemeks ei ole teenuste osutamise vabaduse kohaldamisalasse kuuluvad olukorrad, kinnitab ka asjaolu, et erinevalt kapitali vaba liikumist käsitlevast peatükist ei sisalda teenuste osutamise vabadust käsitlev peatükk ühtki sätet, mis laiendaks peatüki sätete toimet teenuste osutajatele, kes on kolmanda riigi kodanikud ja kelle asukoht on väljaspool Euroopa Liitu, kuivõrd viimati nimetatud peatüki eesmärk on tagada teenuste osutamise vabadus liikmesriikide kodanikele (kohtuotsus Fidium Finanz, C?452/04, EU:C:2006:631, punkt 25).

37 Seevastu ELTL artiklist 63 ja artikli 64 lõikest 1 tuleneb, et kõik finantsteenuste osutamisega seotud kapitali liikumise piirangud liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel on üldjuhul keelatud, välja arvatud juhul, kui niisugune piirang kehtis siseriikliku või liidu õiguse alusel olenevalt olukorrast kas 31. detsembril 1993 või 31. detsembril 1999.

38 Seega, kuna teenuste osutamise vabadust ja kapitali vaba liikumist reguleerivad sätted on oma ruumilise ja isikulise kohaldamisala poolest erinevad, on ELTL artikli 64 lõikega 1 silmas peetud olukorrad tingimata teistsugused kui need, mida on silmas peetud ELTL artiklis 56 ja sellele järgnevates artiklites.

39 Seejärel on sobilik meelde tuletada, nagu märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 74, et ELTL artikli 64 lõike 1 kohaldamiseks määrava tähtsusega kriteerium puudutab põhjuslikku seost kapitali liikumise ja finantsteenuste osutamise vahel, mitte vaidlusaluse siseriikliku meetme isikulist kohaldamisala või selle seost pigem niisuguste teenuste osutajaga kui nende saajaga. Nimelt, nagu juba käesoleva kohtuotsuse punktis 21 on märgitud, on ELTL artikli 64 lõike 1 kohaldamisala määratletud viitega kapitali liikumise liikidele, mille suhtes võib kehtestada piiranguid.

40 Järelikult asjaolu, et siseriiklik meede puudutab esmalt investorit, mitte finantsteenuse osutajat, ei takista selle meetme kuulumist ELTL artikli 64 lõike 1 kohaldamisalasse.

41 Lõpuks tuleneb Euroopa Kohus väljakujunenud praktikast vastupidi komisjon väidetule, et

liikmesriikide maksuõigusnormid võivad kuuluda ELTL artikli 64 lõike 1 kohaldamisalasse (vt eelkõige kohtuotsused *Test Claimants in the FII Group Litigation*, C-446/04, EU:C:2006:774, punktid 174–196; *Holböck*, C-157/05, EU:C:2007:297, punktid 37–45, ning *Prunus ja Polonium*, C-384/09, EU:C:2011:276, punktid 27–37).

42 Mis puudutab teiseks ELTL artikli 64 lõikes 1 ette nähtud erandi ulatust, siis tuleb märkida, et selle erandi kitsa tõlgendamise eesmärk on säilitada ELTL artikli 63 kasulik mõju.

43 Järelikult selleks, et siseriiklik meede kuuluks erandi kohaldamisalasse, peab meede puudutama kapitali liikumist, millel on piisavalt tihe seos finantsteenuste osutamisega.

44 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 74 rõhutas, on piisavalt tiheda seose esinemiseks vaja põhjuslikku seost kapitali liikumise ja finantsteenuste osutamise vahel.

45 Sellest järeldeb, et ELTL artikli 64 lõike 1 kohaldamisalasse kuuluvad siseriiklikud õigusnormid, mis kehtivad küll kapitali liikumise suhtes kolmandatesse riikidesse või kolmandatest riikidest, kuid piiravad finantsteenuste osutamist (vt analoogselt kapitali liikumisega, mis on seotud otseinvesteeringute või asutamisega ELTL artikli 64 lõike 1 tähenduses, kohtuotsused *Test Claimants in the FII Group Litigation*, C-446/04, EU:C:2006:774, punkt 183, ja *Holböck*, C-157/05, EU:C:2007:297, punkt 36).

46 Käesoleval juhul eeldavad Kaimanisaartel asuvate investeerimisfondide osakute omandamine ja nendelt dividendi saamine, et investeerimisfondid osutasid investorile finantsteenuseid. Niisugune investeerimine eristub olukorrast, kus investor ise otse turul omandab osaluse äriühingus, seetõttu, et tänu vastavatele teenustele on võimalik tagada erinevate varade suurem mitmekesisus ja riskide parem jaotus.

47 Sellised siseriiklikud õigusnormid, mis on kõne all põhikohtuasjas ja milles on ette nähtud kindlasummaline maksustamine koos võimatusega maksustada investorit tegelikult saadud tulu, kui mitteresidendist investeerimisfond ei täida *AuslInvestmG* § 17 lõikega 3 ja § 18 lõikega 2 kehtestatud tingimusi, võivad pärssida residendist investorite tahet omandada mitteresidendist investeerimisfondide osakuid ning nende tagajärjel kasutavad need investorid kõnealuste fondide teenuseid harvemini.

48 Järelikult tuleb kõike eespool esitatut arvesse võttes esimesele küsimusele vastata, et ELTL artiklit 64 tuleb tõlgendada nii, et sellised siseriiklikud õigusnormid, mis on kõne all põhikohtuasjas ja milles on ette nähtud mitteresidendist investeerimisfondi osakute omanike tulu kindlasummaline maksustamine, kui investeerimisfond ei ole täitnud seadusest tulenevaid teatud kohustusi, kujutavad endast meetet, mis puudutab kapitali liikumist seoses finantsteenuste osutamisega selle artikli tähenduses.

Teine küsimus

49 Arvestades esimesele küsimusele antud vastust, ei ole teisele küsimusele vaja vastata.

Kohtukulud

50 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

ELTL artiklit 64 tuleb tõlgendada nii, et sellised siseriiklikud õigusnormid, mis on kõne all põhikohtuasjas ja milles on ette nähtud mitteresidendist investeerimisfondi osakute omanike tulu kindlasummaline maksustamine, kui investeerimisfond ei ole täitnud

seadusest tulenevaid teatud kohustusi, kujutavad endast meetet, mis puudutab kapitali liikumist seoses finantsteenuste osutamisega selle artikli tähenduses.

Allkirjad

* Kohtumenetluse keel: saksa.